

2004

Het jaar van de heilige Florian

Ter nagedachtenis aan de 1700ste sterfdag van de beschermheilige van de brandweer, die op 4 mei 304 de verdrinkingsdood stierf in de rivier de Enns, werd

Sint Florian op 4 mei 2004 benoemd tot officiële beschermheilige van de deelstaat Opper Oostenrijk.

In tegenstelling tot vele andere landen is de heilige Florian in Nederland minder bekend.

Hoog tijd voor een nadere kennismaking.

Jan en Ada van de Vrie

Florianus van Noricum werd in de vierde eeuw, tijdens de laatste grote Christenvervolging, onder de Romeinse keizer Diocletianus, door landvoogd Aquilinus gemarteld en ter dood veroordeeld. Met een grote steen om zijn hals werd hij vanaf de brug over de rivier de Enns, bij het gelijknamige stadje, in het water gegooid en verdronk. De rivier schrok en wierp het

lichaam van Florianus met een grote golf op een uitstekend rotsblok. Als teken van Gods gunst verscheen een adelaar, die met uitgespreide vleugels - in de vorm van een kruis - hem afschermd. Een Christenvrouw, genaamd Valeria, werd door de adelaar attent gemaakt op het lichaam van de heilige Florian. Ze bracht hem weg met haar ossenwagen, bedekt met twijgen vol blad, pretenderend dat ze een omheining voor haar tuintje vervoerde. Door de dreiging van bittere vervolging, heeft Valeria het lichaam diep onder de grond begraven, in het beukenbos bij de beek. Op die plek hebben genezingen plaats gevonden en ontstond een bedevaartplaats.

Rond 800 werd het eerste klooster Sint Florian gesticht.

Met de komst van de Augustijner monniken begon in 1071 de culturele bloeitijd van het klooster. In de 13e eeuw werd de 'schrijfschool' van Sankt Florian beroemd door minutieus vervaardigde handschriften, waarvan de prachtige bibliotheek in het klooster honderden wiegendrukken (drukken van vóór 1500) bevat, vooral over theologie en geschiedenis.

De geschiedenis van de heilige Florian is in verschillende ge-

De brandweerkazerne van Krimpen aan de Lek. Uiterst rechts het St. Florian Klooster.

schriften vastgelegd en groeide uit tot een complete legende, die in de 13e eeuw zijn definitieve vorm kreeg.

Vanaf deze tijd is Florian Europees volksheilige in Oostenrijk, Italië, Duitsland, Tsjechië, Slovenië, Hongarije en Polen. Hij wordt aangeroepen bij brandgevaar en wateroverlast, oorlog, storm, bliksem en

Begin mei werd het Florianjaar 2004 feestelijk geopend met een speciaal gecomponeerd muziekstuk voor koperblazers 'Entrata Floriana Festiva' en een indrukwekkende mis in de kerk van Sankt Florian, waarbij vertegenwoordigers van de staat, de katholieke kerk en de brandweer aanwezig waren. Uit vele landen van Europa waren delegaties naar Oostenrijk gekomen om de herdenking bij te wonen.

onvruchtbaarheid op de velden. Door zijn 'natte' verdrinkingsdood zou hij in het bijzonder voor groeizame regen kunnen zorgen. Uit deze vruchtbrengende regen zou zich vervolgens de vuurbestrijdende regen hebben gevormd, waarmee Florians nieuwe, tot op heden actuele opdracht, als patroon van de 'vuurvechters' gestalte kreeg.

Afbeeldingen

Vooral in Duitstalige gebieden hebben brandweerkazernes veelal een afbeelding van deze schutspatroon, die gekleed als Romeins soldaat, met een vaandel en blusemmer waakt over een brandend huis of dorp. Ook in kerken, gemeentehuizen en andere openbare gebouwen kom je zijn beeltenis veelvuldig tegen. Op schilderijen, als houtsnijwerk, muurschilderingen, plasticen en mozaïeken ziet men de heilige Florian afgebeeld en bijgaande fotocollage toont een schitterende weergave van deze beschermheilige van de brandweer.

In Nederland is hij minder bekend; komt dit doordat heiligenverering in ons calvinistische landje niet was toegestaan? In Krimpen aan de

Lek werd aan het begin van het Florianjaar 2004, de eerste afbeelding van de beschermheilige in Nederland geplaatst, op de gevel van de brandweerkazerne. Verder komt zijn beeltenis maar sporadisch voor binnen onze brandweerorganisatie.

In Haarlem werd een herdenkingspenning uitgegeven in 2003, ter herinnering aan de drie omgekomen brandweerlieden bij de grote brand in de Koningkerk. Deze penning is via Amerika en Australië besteld (ook in Engelstalige landen is Saint Florian bekend onder de Firefighters) en heeft als tekst: 'Keep us safe, day and night. Give us courage, strenght and might'.

Vanwege zijn grote geloof en overtuiging, vasthoudendheid, naastenliefde, moed en solidariteit om de ander bij te staan in nood en gevaar, is de heilige Florian een voorbeeld voor ons allemaal, niet alleen 1700 jaar geleden, maar ook juist nu in deze hectische 21e eeuw.

Hopelijk krijgt Sint Florian als beschermheilige van de brandweer ook in Nederland meer bekendheid en heeft dit artikel daartoe bijgedragen.

